
La vaga del metall de Sabadell i comarca.

Setembre-octubre de 1976¹

Albert Arnaus i Picañol, llicenciat en Història

La vaga del sector del metall que va afectar Sabadell i comarca durant la tardor de 1976 marca una fita en la transició democràtica a Catalunya. Foren moments crucials, tant políticament com socialment, en un punt en què les organitzacions polítiques d'esquerra clandestines, tant partits com sindicats obrers, maldaven per fer-se un lloc entre els treballadors i substituir la caduca estructura verticalista de treball del règim franquista que s'ensorrava a marxés forçades. Moment també per a la reorganització patronal, a la vista de la nova escena política i el marc de relacions laborals que s'anaven configurant, tant a escala local com regional o estatal. La pregunta que cal resoldre és: vaga laboral i reivindicació política en un mateix conflicte?

¹ Aquest treball va sorgir en el transcurs de l'assignatura de doctorat de la Universitat Autònoma de Barcelona anomenada: "De la dictadura a la democràcia: la transició espanyola", impartida pel professor Pere Ysàs Solanes, el curs 1996-1997.

Fotografia 1. Aspecte exterior de l'església de Ca n'Oriac durant una assemblea dels vaguistes. Sabadell, setembre-octubre de 1976.
Autor desconegut (AHS).

La situació a Sabadell prèvia a la vaga

Els moviments socials tingueren a la darrereria de la dictadura franquista i a l'inici de la transició democràtica un important paper d'expressió de les inquietuds i demandes de la societat espanyola d'aquell moment. Concretament les mobilitzacions obreres i la seva expressió més coneguda, la vaga, marcaren el pols politicosocial d'aquell moment de transició; sovint entroncades amb l'altre gran grup de protestes, les polítiques, no poques vegades s'hi confonien. Resta molt per estudiar el caràcter polític de la conflictivitat obrera, si era innat, o si la vaga obrera era instrumentalitzada pels interessos de partits i associacions polítiques. Un dels objectius que em vaig marcar en iniciar aquesta investigació era precisament aquest: esbrinar si la vaga objecte de l'estudi era estrictament una rei-

vindicació obrera o si hi va haver una politització al darrere, marcada pels esdeveniments que, tant en l'àmbit local com estatal, s'estaven produint. Evidentment hi ha un problema: les fonts difereixen segons els interessos dels implicats. Les declaracions fetes des del present (i més de persones de marcada implicació política o sindical tant aleshores com *a posteriori*) sovint tergiversen l'estat de la qüestió primigeni (intencionadament o no, això és un altre tema). És interessant comprovar els canvis d'opinió dels protagonistes directes del conflicte al llarg dels anys, però probablement ens interessen més les actituds que prengueren en el moment dels fets. Bona part d'aquest estudi es fonamenta, de fet, en fonts orals, per bé que hagin quedat plasmades en el material bibliogràfic i hemerogràfic que més avall repassarem. La proximitat relativa en el temps ens ofereix l'avan-

tatge de disposar d'aquest tipus de fonts, tot i que de vegades cal ser cautelós a l'hora d'utilitzar-les i intentar contrastar-les.

La situació prèvia als fets cal també esmentar-la: pel febrer de 1976, Sabadell havia patit una vaga general de caràcter marcadament polític: demanaven la dimissió del consistori un seguit d'entitats, associacions de veïns, col·lectius de treballadors (agrupats en els sindicats clandestins) i ciutadania en general. El conflicte nasqué arran de diverses protestes veïnals i de col·lectius, com ara professors i pares d'alumnes, per demanar millores en l'ensenyament, que per tota resposta obtingueren una dura repressió policial que causà una víctima mortal,² ferits i contusionats de diversa consideració (fins i tot un nen de quatre anys), detencions i un tancament en banda dels sectors "bunquerians" de l'Ajuntament (l'alcalde Burrull sortí reelegit). Amb tot, les mobilitzacions constants i la paralització de la ciutat commogueren fortament l'opinió pública i van propiciar finalment una caiguda de fet de l'aparell franquista a Sabadell. El més clar exponent és el fet que l'alcalde, Josep Burrull, tot i estar teòricament al capdavant del consistori, anà sol·licitant permisos quinzenals adduint motius personals i ja no trepitjà més l'Ajuntament. El seu substitut com a alcalde accidental, Ricard Royo, i la resta del consistori es veieren enmig d'una situació de provisionalitat; només les pressions des del Govern Civil, amb Sánchez-Terán al capdavant (i posteriorment Belloch Ruiz, a partir de l'abril de 1977), evitaren la dimissió formal dels regidors, tot i que en l'ànim de molts no hi havia pas una voluntat de continuar exercint el càrrec. Aquesta situació es perllongà fins a les eleccions municipals del 4 d'abril de 1979; i paradoxalment en les eleccions generals de 1977 a Sabadell vencé de forma contundent el PSUC mentre es mantenia un consistori franquista. D'altra banda, en aquest conflicte la CNS quedà tocada de mort en comprovar-se l'escassíssim grau de representativitat que exercia sobre els treballadors en aquests fets de febrer. Els sindicats clandestins actuaren a partir d'aquell moment d'una forma semilegal, reconeguts *de facto* per la patronal. El periòdic *Sabadell*, de la premsa del *Movimiento*, entrà en un procés de privatització a la vista de la desaparició dels seus padris polítics. La patronal, desballestat el Consejo Local del Movimiento, visqué

un període de crisi i es va veure obligada a adoptar noves estratègies per adequar-se al nou marc de relacions laborals.³ Prova de l'impacte i l'alarma que generà en la classe dirigent espanyola del moment aquesta peculiar situació d'insubordinació civil, n'és el fet que el mateix Manuel Fraga Iribarne, ministre de Governació en aquell moment, intervingué personalment en l'apaivagament del conflicte.⁴

Aquesta aparent victòria de les forces d'oposició antifranquistes féu creure als col·lectius implicats, especialment partits i sindicats clandestins, que el seu poder i la capacitat de maniobra era molt superior al que en realitat tenien; la vaga general de febrer fou usada per l'oposició com a paradigma de la maduresa i sensatesa del moviment obrer, i es creà la il·lusió que amb una vaga general política es podrien obtenir les tan esperades reformes polítiques i socials. La valoració dels resultats fou, tanmateix, diversa segons la formació; així, el PSUC la valorà com un èxit rotund, però en canvi formacions com la Lliga Comunista Revolucionària o l'OIC d'Espanya criticaren les escasses reivindicacions que de fet s'aconseguien (bàsicament l'alliberament dels detinguts que la mateixa mobilització havia generat). Des del món obrer la vaga es valorà com una victòria de la classe obrera principalment, cosa que donà peu a sobrevalorar-se com a col·lectiu i menystenir els "rivals", tant els de classe, és a dir la patronal, com els polítics, entenguí's institucions polítiques i administratives en el seu conjunt.

Les fonts

Les fonts emprades per a l'estudi en concret de la vaga del metall són relativament escasses. Comentaré breument allò més destacable.

Hi ha dues monografies específiques sobre el tema. La primera va aparèixer el mateix any 1976: *Metal: 30 días de huelga*,⁵ vol ser un recorregut periodístic (i fotogràfic) sobre els esdeveniments i presenta les dificultats òbvies d'una obra feta a correuita, a l'estil de flaix informatiu periodístic i amb una forta dosi de compromís ideològic vers una de les parts (l'obrer); s'integra plenament en el corrent publicista dels conflictes que tant abundà durant la transició, en què es destaquen interessadament deter-

minats temes; en el cas que ens ocupa es centra sobretot en la repressió policial. La segona és: *La huelga y la reforma. Sabadell, metal, otoño 76*,⁶ una síntesi curta, però densa quant a informació, que presenta una panoràmica del sector previ a la vaga, amb els motius i les reivindicacions dels vaguistes; fa un repàs dia per dia del desenvolupament del conflicte i aporta entrevistes a alguns dels protagonistes; al final del llibre s'hi adjunten facsímils de fulls de mà de diverses organitzacions polítiques i sindicals apareguts durant la vaga; en general, és força més útil que el primer per entendre a fons el conflicte.

Un segon bloc d'informació el constitueix la premsa. Sense ànim de fer una recerca exhaustiva, he seleccionat tres publicacions diàries (una de local, una altra d'abast català i una tercera publicada a Barcelona però amb una difusió de caràcter més ampli), concretament els diaris *Sabadell*, *Avui* i *La Vanguardia Española*. Penso que són força representatives del conjunt de la premsa del moment, almenys la premsa de tirada àmplia. En el primer cas, és obvia la selecció del diari, *Sabadell*, puix era l'única publicació diària del Sabadell del moment, vinculada a la premsa del *Movimiento*, i en aquells moments es tro-

bava en un procés de canvi que el portà a refundar-se amb el nom de *Diario de Sabadell*. Si bé fou acusat pel moviment vaguístic de parcial i tendenciós respecte a la informació donada sobre el conflicte, el cert és que informava puntualment dels principals esdeveniments, incloses les càrregues de la policia, els ferits, les reivindicacions... És clar, però, que s'ha de destacar el seu llenguatge mesurat, s'evita per exemple el mot "vaga" i es prefereix una terminologia més asèptica com ara "aturades" o "anormalitats". Fou també el portaveu oficial.⁷ El diari *Avui* presenta un altre tarannà; les notícies sobre la vaga aporten la informació en la vessant més estrictament de conflicte laboral, es preocupa principalment per resoldre'l, però també per fets com ara el locaout empresarial, els acomiadaments, etc. *La Vanguardia Española* manté un to informatiu més distant amb els fets, ja que els considera una mobilització obrera més de les que vivia Espanya en aquell moment, i hi dedica pàgines destacades en els moments clau, com ara el tancament patronal d'empreses i la reobertura unilateral d'aquestes mateixes empreses, o la resolució final del contenciós.

Dins del mateix grup de fonts, hi inclouríem la premsa no diària, de la qual cal destacar com a bàsi-

2 La víctima, un professor d'idiomes, rebé el cop d'una pilota de goma mentre observava la manifestació des de la finestra de casa. Morí després dels esdeveniments de resultes de les lesions ocasionades per aquell impacte. Aquesta dilació entre un fet i l'altre fa que aquest hagi estat un episodi relativament poc conegut.

3 Per a l'estudi de la mobilització a Sabadell durant la vaga de febrer de 1976 tenim diversos materials, però d'una qualitat desigual. En primer lloc, l'obra d'Andreu CASTELLS *Sabadell, informe de l'oposició (1939-1976)*, vol. VI: *Del Franquisme a l'oposició*, Sabadell: Edicions Riutort, 1983, p. 29.56-29.63; el monogràfic sobre els fets el trobem en el llibre de Dionisio GIMÉNEZ PLAZA, *Sabadell: el pueblo unido...*, Barcelona: Casals, abril 1976, que acusa certa pressa "periodística" per analitzar amb dos mesos uns fets encara massa calents, però que constitueix un detallat informe de les principals accions dutes a terme pels vaguistes, incloent-hi valoracions de la vaga per part de destacats obreristes que hi participaren; també Martí MARÍN I CORBERA, "Franquisme i poder local. L'ajuntament de Sabadell. 1939-1979", memòria de doctorat, UAB, Bellaterra, setembre de 1990, p. 211-218; M. Carme VALLS I CABRERA, *L'oposició a Sabadell a partir de la revista "Can Oriach" (1966-1977)*, tesina de llicenciatura, UAB, Sabadell, setembre de 1983, en què es plasma la importància d'aquest portaveu de l'associació de veïns del barri sabadellenc de Ca n'Oriac com a premsa alternativa i compromesa amb el moviment opositor en aquesta ciutat. Darrerament podem afegir una nova font, es tracta de la pàgina web dedicada a la memòria democràtica de Sabadell: <<http://www.memoriademocratica.org>>.

4 És curiós com la vaga del metall ha produït les seves pròpies llegendes urbanes, per posar un exemple: sobre Fraga s'ha arribat a explicar alguna història realment curiosa (i que hi ha qui encara se la vol creure!), com que estava disposat a enviar una flota d'avions Mirage a bombardejar el poliesportiu municipal de Sabadell mentre s'hi duia a terme una assemblea de treballadors, i que només pressions internacionals l'en feren desistir (!). Fabulacions a part, el que sí és cert és l'impressionant dispositiu de policia armada que ocupà literalment Sabadell, concretament una companyia antidisturbis reforçà la dotació local i féu la sensació que Sabadell era una ciutat ocupada; aquesta presència policial és un element que ha restat fortament gravat en la memòria col·lectiva dels sabadellencs. Per a l'estudi de la repressió als manifestants és interessant: Arxiu Històric de Sabadell (d'ara endavant AHS), Fons Municipal (d'ara endavant FM), *Informacions clandestines, Comunicats de la Policia*, 1976.

5 R. CLIVILLÉ, P. FARRAN, P. FONT, M. SERRACANT, *Metal: 30 días de huelga*, Sabadell: Linograf, 1976.

6 Diego FÁBREGAS, Dionisio GIMÉNEZ, *La huelga y la reforma. Sabadell, metal, otoño 76*, Madrid: Ed. de la Torre, 1977.

7 Per posar un exemple: Nota de la Jefatura Superior de Policia, explicant la seva versió dels fets en la dissolució dels vaguistes concentrats davant el Palau Municipal d'Esports de Sabadell. *Sabadell*, 16.09.1976.

ca la revista *Can Oriach*, butlletí informatiu de l'agrupació de veïns de Ca n'Oriac, convertida des de feia temps en l'estendard a Sabadell de la premsa antifranquista i alternativa, dirigida en el moment que tractem per Dionisio Giménez Plaza, que és l'autor de dues de les monografies més amunt citades, una de les quals dedicada a la vaga del metall.⁸ Per a la nostra recerca en concret, són interessants els números 94 i 95,⁹ pel fet de donar una cronologia precisa dels fets i aportar una sèrie d'entrevistes i articles d'opinió que, malgrat el parcialisme evident que denoten, plasmen l'opinió tant d'obriers com d'articulistes "en fresc". El número 95 presenta l'aspecte final de la vaga i probablement un dels menys coneguts: la represàlia d'algunes empreses, amb acomiadaments, un cop el conflicte s'havia donat per solucionat oficialment. He triat, així mateix, una revista d'àmbit català, concretament *Oriflama*, on apareix un únic article de dues pàgines en el número 167,¹⁰ però que resulta una síntesi molt ben condensada del que significà el conflicte: les demandes bàsiques dels treballadors, el laude emès, les activitats dels obrers durant l'aturada, el locaut patronal, la repressió de la policia, l'organització interna dels vaguistes i algunes consideracions finals sobre la manipulació o no del conflicte per part de grups polítics. Finalment he

repassat dues publicacions d'àmbit estatal: *Cambio 16* i *Cuadernos para el Diálogo*. A la primera, tret d'una petita columna, no hi apareix cap menció rellevant del conflicte; a la segona, hi trobem un interessant article centrat en el tancament d'empreses dut a terme per l'empresariat del metall,¹¹ com també la reorganització patronal que s'intuïa a partir de l'afebliment de la CNS.

El tercer grup d'informació són les publicacions de sindicats, fulls de mà d'organitzacions polítiques, o fins i tot anònims, editats durant el conflicte. Malauradament no hi ha recopilacions completes (almenys d'abast públic) del que es publicà aquells dies, únicament trobem col·leccions parcials a l'Arxiu Històric de Sabadell, d'entre les quals cal destacar d'interès per a aquest estudi el fons cedit per Álvaro García Trabanca,¹² sindicalista de la USO en el moment dels fets, que conté diversos fulls informatius sobre el conveni del metall i l'evolució de les negociacions, editats per la USO, còpies d'anunci de tancament d'empresa, fullets del PSUC referits a la vaga i pamflets de CCOO. Representa, tot plegat, una informació dispersa, incompleta, però força útil a l'hora de captar el dia a dia de les negociacions, les esperances i frustracions dels treballadors metal·lúrgics i l'entorn polític i social que envoltà el tema.

8 Dionisio GIMÉNEZ PLAZA, *Sabadell, el pueblo unido...* op. cit.

9 *Can Oriach*, Sabadell, núm. 94 (setembre de 1976), número especial dedicat íntegrament a la vaga del metall, i *Can Oriach*, Sabadell, núm. 95 (octubre-novembre de 1976), p. 11-13 i 17.

10 Article signat per P. GRACIA i A. SEGURA a *Oriflama*, Barcelona, núm. 167 (octubre de 1976), p. 16-17.

11 R. PRADAS, "Contra el paro obrero, huelga patronal", *Cuadernos para el Diálogo*, II època, núm. 179 (2-8 d'octubre de 1976), p. 38.

12 AHS, Fons Álvaro García Trabanca.

13 AHS, Fons Andreu Castells, Entrevista a Álvaro García Trabanca. Enregistrament en casset, 17.02.1983.

14 AHS, Fons d'Imatge i de So.

15 AHS, FM, *Informacions clandestines. Comunicats de la policia*, 1976.

16 AHS, FM, *Alcaldia. Policia Municipal*, 1976.

17 Donaré aquí per bones les dades extretes del llibre de D. FÁBREGAS i D. GIMÉNEZ, *La huelga y la reforma. Sabadell, metal, otoño 76*, op. cit., p. 12-14.

18 Val la pena destacar el fet que ASEA-CES i Unidad Hermética foren les empreses que capitanejaren aquesta vaga, tot i que el conveni que es plantejava no els beneficiava especialment, puix que ja havien aconseguit unes millores considerables en anteriors mobilitzacions. La finalitat, per tant, d'encapçalar aquesta aturada es trobaria més en el fet d'aconseguir un conveni comarcal i una certa unitat del sector, cosa que els donaria una major força i fins i tot prestigi de cara a negociar futurs convenis, que no pas en millores econòmiques o laborals directes per als treballadors d'aquestes dues empreses.

19 Per a la cronologia dels fets, m'he basat sobretot en l'obra de D. FÁBREGAS i D. GIMÉNEZ, *La huelga y la reforma...* op. cit., p. 32-35, i en el núm. 94 de la revista *Can Oriach*, p. 4-6. Ambdues cronologies són coincidents, però sols la primera és completa; la segona abraça només fins el 22 de setembre.

També a l'AHS, però de menor interès, es conserva un enregistrament en casset que l'historiador Andreu Castells féu d'una entrevista al mateix Álvaro García Trabanca,¹³ on es repassa la seva trajectòria com a sindicalista i molt de passada es tracta el tema de la vaga del metall.

El cinquè bloc és la documentació visual, concretament la fotografia. Es conserven petites col·leccions de fotografies a l'AHS,¹⁴ amb l'inconvenient que en moltes no es coneix l'autor, ni la data de realització. Són un bon complement per situar alguns dels escenaris i esdeveniments del conflicte, però sovint són de baixa qualitat i no representen, ni de bon tros, totes les fases o els episodis de la mobilització (per exemple, no n'hi ha cap de les càrregues policials).

Una darrera font són els informes que la policia municipal emetia sobre les alteracions de l'ordre públic, de la circulació, sobre la intervenció de la policia armada, sobre la recollida de pamflets "subversius" i la retirada de pancartes o la repintada de parets que haguessin sofert una pintada també "subversiva", cosa que permet conèixer amb exactitud el contingut dels grafitis que probablement avui en dia no recordarien ni els seus autors. Aquests informes tenien dues destinacions: o bé anaven al cap de la policia armada a la ciutat,¹⁵ o bé a l'alcaldia.¹⁶ Tenen el notable valor de situar amb molta precisió cronològica els fets, cosa que és més difícil en altres fonts, i donen el contrapunt a la versió dels obrers. És, per tant, una versió "oficialista".

La situació del ram del metall abans del conflicte

Repasades les fonts tractades, anem a veure ara quina era la situació del ram del metall abans de l'inici del conflicte a la comarca.¹⁷

De les taules que adjuntem es desprèn una idea clara de la dimensió i distribució comarcal de les empreses del ram (vegeu les taules 1 i 2), com també de la composició i qualificació laboral dels treballadors del ram (vegeu la taula 3). Veiem que hi predominen els tallers petits, sovint familiars o amb pocs treballadors, per tal com en aquestes empreses la combativitat obrera havia estat escassa fins aleshores, ja que un funcionament i uns vincles de caire paterna-

lista impedié cap mobilització important. Contràriament, les grans empreses del sector s'havien caracteritzat des de ja feia uns anys per una forta conflictivitat laboral, que havia conduït els seus treballadors a una situació econòmica i laboral notablement millor que la dels seus companys de la petita i mitjana empresa. Grans empreses com ASEA-CES, Unidad Hermética (amb fàbriques a Sabadell i a Sant Quirze del Vallès) o Facosa (de Santa Perpètua de Mogoda) havien demostrat que amb una lluita sostinguda s'aconseguien unes millores efectives; eren sovint també els col·lectius més agosarats a l'hora de reivindicar qüestions que sobrepassaven la plataforma dels convenis.¹⁸ Les grans empreses foren així, durant la vaga de setembre i octubre de 1976, els motors principals de la reivindicació, tant en nombre de treballadors com en qualitat de lideratge de molts dels obrers.

51

La vaga del metall

Passem a situar l'objecte de l'estudi; la vaga del metall de Sabadell i comarca es produí entre els dies 14 de setembre de 1976 i el 12 d'octubre d'aquell mateix any, amb alguns episodis previs i posteriors que s'aniran detallant. Malgrat la participació de moltes poblacions veïnes, em centraré sobretot en els esdeveniments sabadellencs, on d'altra banda es succeïren els fets més destacats i on es trobava el nucli del moviment reivindicatiu.

L'origen del conflicte que ens ocupa era la negociació del conveni del metall que s'havia de signar aquell estiu (1976); la manca d'acord, ni tan sols l'apropament de posicions, propicià que l'assumpte passés a dictamen de la Delegació Provincial de Treball, que hauria d'emetre un laude. Sovint les negociacions del ram es duïen a terme per empreses o per subzones, cosa que comportava unes diferències notables quant a condicions de treball i salari, però aquest cop la coordinació obrera fou major i mitjançant les assemblees d'enllaços es canalitzà una reivindicació d'abast comarcal fins aleshores desconeguda.

Cronologia dels fets més rellevants

Repasem pas per pas els moments més rellevants de la situació:¹⁹

Treballadors	Nre. d'empreses	Percentatge
Autònoms	1.181	53,5
menys de 50	973	44,1
de 50 a 250	46	2,1
de 250 a 500	2	0,1
més de 500	5	0,2
Total	2.207	100,0

Taula 1. Dimensió de les empreses del metall a Sabadell i comarca, 1976. Font: D. FÀBREGAS, D. GIMÉNEZ, *La huelga y la reforma. Sabadell, metal, otoño 76*, Madrid, 1977, p. 12.

52

	Sabadell	Ripollet	Cerdanyola del Vallès	Palau de Plegamans	Polinyà	Barberà del Vallès	Sant Quirze del Vallès
Autònoms	888	57	94	7	42	40	53
menys de 50	657	93	123	12	22	49	17
de 50 a 250	30	1	3	1	6	3	2
de 250 a 500	1	-	1	-	-	-	-
més de 500	2	-	-	-	-	2	1
Total	1.578	151	221	20	70	94	73
Total de treballadors	11.242	1.058	1.682	174	1.071	2.037	782

Taula 2. Nombre d'empreses per localitats. Font: D. FÀBREGAS, D. GIMÉNEZ, *La huelga y la reforma. Sabadell, metal, otoño 76*, Madrid, 1977, p. 12.

	Nre. de treballadors	Percentatge
Tècnics	1.678	9,3
Administratius	1.816	10,1
Especialistes	8.000	44,3
No qualificats	6.552	36,3
Total	18.046	100,0

Taula 3. Qualificació de la mà d'obra en el sector a Sabadell i comarca. Font: D. FÀBREGAS, D. GIMÉNEZ, *La huelga y la reforma. Sabadell, metal, otoño 76*, Madrid, 1977, p. 14.

juny, 3: en una assemblea d'enllaços i jurats s'imposa una comissió deliberadora social. El seu nomenament depassa les limitacions que el sindicat vertical volia imposar a la negociació (pretenien usar la UTT del ram).

agost, 19: aquesta comissió deliberadora és requerida urgentment a la Delegació Provincial a fi que els treballadors n'escullin un president. Es nomena Joaquín Zamoro.

agost, 20: la Unió Comarcal d'Empresaris Metal·lúrgics fa públic un comunicat anunciant, entre altres consideracions, que "no pensen adoptar cap actitud intransigent per avançat, intentant arribar per la via del diàleg i de la negociació a la firma del conveni".

agost, 25: es convoca a Sabadell la comissió deliberadora. Aquest mateix dia, la comissió de treballadors presenta una plataforma de reivindicacions de 33 punts²⁰ que havia estat aprovada per l'assemblea del 3 de juny.

agost, 30: la patronal respon a la plataforma reivindicativa en aquests termes: "[...] ens resulta impossible afrontar-la [...], hauríem de deixar al marge bona part de les reivindicacions per estar allunyades completament del caràcter econòmic [...]".

setembre, 1, 2 i 3: es reprenen les negociacions que havien quedat suspeses. La part econòmica ofereix el 23 % de l'increment absorbible i compensable, i vint-i-vuit dies de vacances. Es sol·liciten locals apropiats per reunir-se. El poliesportiu és denegat. Els treballadors es concentren a l'església de Sant Julià, al barri de Ca n'Oriac. Per primer cop s'observen forts contingents de forces de l'ordre.

setembre, 8: es denuncia en una assemblea que alguns empresaris intenten negociar unilateralment amb els seus treballadors, fins i tot en alguns casos s'ofereixen increments econòmics que sobrepassen allò estipulat per la plataforma reivindicativa. Es decideix aquest dia una aturada de quatre hores en

suport al conveni i en protesta per l'actuació de la CNS. Es decideix també que ni l'amnistia laboral, ni la no absorció ni compensació, no són elements negociables. L'aturada és àmpliament seguida (es parla d'uns 10.000 treballadors), i paral·lelament es produeixen els primers sancionats.

setembre, 10: la patronal trenca unilateralment les negociacions, just en el moment en què la part social havia rebaixat la plataforma de 33 a 13 punts com a mostra de voluntat negociadora.

setembre, 14: comença pròpiament la vaga del metall, 14.000 treballadors d'unes 225 empreses de Sabadell i comarca decideixen anar a l'aturada total. A la tarda, una assemblea d'enllaços acorda prosseguir la vaga i es convoca els treballadors al pavelló poliesportiu l'endemà.

setembre, 15: els vaguistes augmenten a 15.000. S'elabora una segona plataforma de tan sols 12 punts bàsics per facilitar una segona tanda de negociacions. A la tarda la ciutat apareix amb forts contingents de policia. Els treballadors que s'acosten als locals de la CNS són sistemàticament dispersats. A les 2 de la tarda la policia carrega contra uns mil treballadors concentrats davant el poliesportiu municipal, amb el resultat de 4 ferits.²¹ Després uns 3.000 treballadors es reuneixen a l'església de Ca n'Oriac, on es denuncia l'actuació policial i es decideix per unanimitat prosseguir la vaga.

setembre, 16, 17 i 18: el governador civil de Barcelona, Sánchez-Terán, intenta mediar en la solució del conflicte i ofereix un augment de 4.700 ptes. La patronal no hi està d'acord i fa també cas omís a l'oferta presentada per les autoritats sindicals. En aquest moment, més de 160 empreses havien sol·licitat permís a la Delegació provincial per tancar les empreses, comença la fase de locaut empresarial.²² Els treballadors decideixen sortir al carrer en grups, vestits amb la roba de treball, exhibint adhesius amb

²⁰ Vegeu l'annex per als 33 punts complets.

²¹ És curiós constatar com sobre un mateix fet hi pot haver interpretacions ben diverses segons la intenció dels autors. Respecte als 4 ferits a la càrrega policial del dia 15 de setembre a *La huelga y la reforma...* se'ls qualifica de ferits de relativa consideració, a *Can Oriach*, núm. 94, com a "*heridos que no revistieron importancia*", mentre que en un fullet informatiu de la USO datat a l'octubre es parlava de "ferits greus". Per aquest darrer material vegeu: AHS, *Fons Álvaro García Trabanca*.

²² El locaut o tancament unilateral per part de l'empresa era previst per la legislació de treball vigent en l'article 22 de la Llei de Conflictes col·lectius. Era considerada com una mesura de defensa de l'empresariat davant el creixent nombre de vagues que es registraven als primers 70. El ministeri considerava també que era una fórmula eficaç per combatre la vaga i desarmar les reivindicacions obreristes.

Fotografia 2. Un grup de metal·lúrgics espera notícies de l'assemblea. El nerviosisme és patent en els rostres de molts, després de llargs dies de vaga. Sabadell, setembre-octubre de 1976. Autor desconegut (AHS).

el lema "*La unidad del metal por nuestro Convenio*". Es decideix un boicot al diari local del *Movimiento* i als espectacles públics. A partir d'aquí els treballadors celebren ja sistemàticament dos tipus d'assemblees per coordinar la lluita, una de representants als locals de la CNS (on ja se'ls admet) i una altra de general a l'església de Ca n'Oriac. Alguns grups polítics com la LCR critiquen aquesta divisió, i atribueixen un caràcter de jerarquització.

setembre, 19, 20, 21 i 22: es tenen notícies que poc més de 120 empreses han decidit declarar el locaut, nombre que anirà augmentant els dies següents fins a arribar a la xifra de 316.

setembre, 23, 24, 25 i 26: el 23 de setembre el Govern aprova el laude, cosa que deixa els vaguistes sense gaires possibilitats de negociació. Els represen-

tants dels obrers es reuneixen amb la comissió patronal. Comença a debatre's entre els treballadors la necessitat d'extensió de la vaga; USO i CCOO són contràries en principi a la generalització de la vaga. Alguns treballadors visiten empreses d'altres sectors suposadament afeblits per la crisi. Les tres principals organitzacions obreres (CCOO, USO i COA) fan reunions amb els diferents rams de la producció, a fi de convocar una jornada general de lluita per al dilluns dia 27.

setembre, 27: vaga de solidaritat amb el metall, secundada només parcialment, sobretot pel sector de la construcció, en què la convocatòria és un èxit; les estimacions més optimistes parlen també d'un 60 % d'aturada al tèxtil. El Partit del Treball acusa el PSUC d'oposar-se a l'extensió de la lluita.

setembre, 28, 29 i 30: contactes de dirigents de l'oposició democràtica amb alguns empresaris del centre metal·lúrgic amb l'objecte de sortir de la situació de punt mort a la qual s'havia arribat. Causen estupor entre alguns sectors dels treballadors (especialment els de l'extrema esquerra) uns fulls de mà editats pel comitè local del PSUC (distribuïts al marge del coneixement de les assemblees de treballadors), en què s'instava els empresaris de Sabadell i comarca a fer una valoració del moment polític i se'ls exhortava a organitzar-se entorn de les agrupacions democràtiques. D'altra banda, la comissió deliberadora presenta a l'assemblea de representants un escrit adreçat a la patronal, rebaixant, quasi simbòlicament, els punts a negociar. Molts treballadors protesten pel to de l'escrit, que és qualificat de "servil i transigent".

octubre, 1, 2 i 3: dos membres de la comissió deliberadora diuen a l'assemblea d'enllaços que en dies anteriors han contactat amb representants dels sindicats italians per sol·licitar ajuda (els italians parlaren d'ajudar econòmicament els vaguistes); en aquest mateix sentit, el sindicalista de la USO Álvaro García llegí una carta d'adhesió d'alguns sindicats europeus que prometien solidaritat i estímul als vaguistes vallesans. La col·laboració, però, no s'arribà mai a concretar. La caixa de resistència organitzada pels vaguistes ascendia en aquell moment a dos milions i mig de pessetes. Les dones dels obrers entren en escena per donar suport a la vaga i amb un comunicat públic exhortant a persistir en la lluita.²³ Es convoca per al dia quatre una nova jornada de lluita de tots els rams.

octubre, 4: la convocatòria és seguida només parcialment, ni el tèxtil, ni la construcció donen un suport gaire decidit a la jornada. A partir d'aquell dia es prohibeixen els actes de solidaritat amb els vaguistes, les emissions diàries dels treballadors a Ràdio Sabadell, les assemblees a les fàbriques, les reunions dels enllaços i les assemblees generals a Ca n'Oriac.²⁴

octubre, 5: la patronal s'entrevista amb el governador civil. Els empresaris anuncien la fi del locaut. Als voltants de les empreses apareixen fulls de mà

incitant a tornar al treball. Forts contingents de policia armada entren en escena a Ca n'Oriac. Es produeixen durs enfrontaments entre les forces de l'ordre i els obrers i veïns allí concentrats, els aldarulls duren fins a la matinada; durant el desenvolupament d'aquests incidents els veïns aixequen barricades que tallen els accessos. Aquesta situació es perllongarà durant uns quants dies.

octubre, 6, 7 i 8: es tenen notícies que molts treballadors tornen a la feina i que molts han indicat la voluntat de fer-ho de forma immediata.

octubre, 9: una assemblea de representants sindicals i delegats no pot acabar per la presència de la policia armada.

octubre, 10: es reuneixen al bosc de Sant Julià les diferents organitzacions obreres, que fan assemblees per separat. Apareixen comunicats exigint que la reincorporació a la feina ha d'estar precedida per l'aixecament de sancions (en aquells moments hi havia més de 500 acomiadats).

octubre, 11 i 12: en una assemblea multitudinària es decideix tornar a la feina, després de comprovar que la situació general d'esgotament en fa impossible la continuïtat. Resten com a darrers defensors de la continuació de la vaga el PTE i la LCR. En aquest moment hi ha uns 450 acomiadats.

octubre, 18: una setmana després de la reincorporació (sota promesa de readmissió dels acomiadats i de no represaliar els participants a la vaga), resten acomiadats 125 treballadors de l'empresa Facosa i s'inicien expedients a Estampaciones Sabadell, Zeyca i La Forma Industrial, SA, mentre resta tanca-da la Caldereria Mael. L'estratègia d'alguns patrons és la següent: s'acomiada tota la plantilla i després es readmeten progressivament els treballadors... llevat de les "ovelles negres".

La postura de la patronal en el conflicte

Quina fou en global la postura patronal en aquesta situació? Si bé la contundència de la convocatòria de

23 El paper de les dones dels treballadors fou crucial en aquesta vaga, i s'organitzaren en les anomenades vocalies de carestia, introduint alguns punts en la plataforma reivindicativa, com ara la demanda d'economats o fent palesa la seva tasca de suport als vaguistes en taules petitòries (les "guardioles del metall"), participació en les manifestacions i assemblees, organització d'activitats d'esplai com ara les sardinades o el festival de Sant Julià, etc.

24 Vegeu <<http://www.memoriademocratica.org/vagametall/index.html>>.

vaga sembla que hauria hagut d'impressionar aquest col·lectiu, el cert és que actuaren en general de forma compacta, i és que no és el mateix que la protesta vagi dirigida contra un Ajuntament caduc, com succeí al febrer (a alguns empresaris els anava bé fins i tot), o que el conflicte esclati a casa seva. La posició de la Unió Comarcal d'Empresaris anà en el sentit de canalitzar els seus comunicats per mitjà d'un únic portaveu (l'advocat Hernández) i fraccionar la plataforma demandada pels treballadors en 3 grups de matèries:

- a) Les que pel seu caràcter econòmic consideraren susceptibles de negociació (12 dels 33 punts inicials).
- b) Punts que, traspassant els límits propis d'un conveni laboral, podrien arribar a ser tinguts en compte (4 punts).

- c) Matèries excloses de discussió en un conveni per apartar-se de la finalitat específica d'aquest, o perquè s'escapaven de les possibilitats de la representació empresarial, els que podríem anomenar punts sociopolítics (els restants 17 punts).

Dels 12 punts admesos a discussió en 7 la patronal feia un oferiment igual o inferior a l'establert legalment. En alguns casos, empresaris pel seu compte i risc intentaren negociar amb els seus treballadors oferint augments majors dels dictats pel laude, en un intent de trencar la unitat de la vaga. Quan es produeix el locaut s'adverteix una unitat notable d'aquest col·lectiu, que no dubta a emprar una mesura de força tan arriscada, però que es demostrà tan eficaç per minvar la moral dels vaguistes i propiciar una notable divisió entre els partidaris de continuar indefinidament la vaga i els de tornar a la feina; aquesta postura intransigent només pretenia aconseguir una cosa: la derrota de la vaga.

No en va, el col·lectiu patronal s'estava refent a marxes forçades de la desaparició dels vells organismes de treball franquistes; justament per dies s'havia fet a Tarragona una reunió de 800 empresaris de Catalunya, Aragó i Balears i el dia 30 d'octubre hi havia prevista una reunió de Foment de Treball

Nacional, que aspirava a convertir-se en representant únic i indiscutit de l'empresariat català, sota el lema: "Empresario, ya es hora de que te unas".²⁵ A més, els empresaris s'aprofitaven de tot possible avantatge que es tingués sobre els treballadors, bé fos la capacitat de lliure reunió (de la qual no gaudien aquells), l'ús de la CNS per als seus propòsits, el recurs a l'autoritat i a la legislació (el locaut i els acomiadaments en el cas que ens ocupa), sense descartar el "flirteig" amb l'oposició democràtica quan així els convenia. Un col·lectiu, per tant, força compacte i amb una capacitat de resposta fora de tot dubte.

Les reivindicacions de la vaga

En què es concretaven les demandes dels treballadors? La primera plataforma de 33 punts contenia, a més de reivindicacions estrictament econòmiques, peticions d'índole social com ara: guarderies assumides per les empreses, demanda de creació de llocs de treball, abolició dels contractes temporals, més participació dels treballadors en l'organització de l'empresa, control obrer de la Seguretat Social, intervenció en la formació professional (concretament es demanava una participació i un control a l'Escola Industrial), llibertat d'associació, reunió i vaga; llibertat per a la creació d'un sindicat de classe, unitari, democràtic, independent de la patronal, l'estat o els partits. Tot el que configurava el gruix de peticions socials fou rebutjat d'entrada per la patronal, que aconseguí centrar la discussió sobre 12 punts estrictament econòmics, els següents:

punt 3: revisió salarial a 6, 12 i 18 mesos, segons l'IPC.

punt 5: salari setmanal, increment del 25 % respecte de l'escala salarial vigent.

punt 7: vacances, 28 dies naturals el 1977 i el 1978, divisibles en dos períodes.

²⁵ Vegeu *La Vanguardia Española*, 16.09.1976, p. 31.

²⁶ O, el que és el mateix, que per als empresaris tot era absorbible o compensable.

²⁷ És important destacar que una de les característiques de reivindicació pel que fa a sous en aquest i altres moviments vaguístics de l'època era el concepte d'augment lineal, prescindint de la categoria. Això significava que tant un peó com un tècnic especialitzat percebrien una augment d'igual quantitat, intentant així establir un mecanisme que evités un distanciament progressiu de les retribucions, tal com passa en el cas d'un augment percentual.

Fotografia 3. Concentració de treballadors del metall (molts amb roba de feina) davant l'edifici sindical de la Rambla durant la vaga del metall. Sabadell, setembre-octubre de 1976. Autor desconegut (AHS).

punt 12: pagues extraordinàries.

punt 22: jubilació, 15.000 ptes. portant 15 anys consecutius a l'empresa, més 500 ptes. per cada any que excedeixi de 15 i un premi addicional de 50.000 ptes. a qui es jubili a l'edat mínima reglamentària.

punt 23: antiguitat, repercussió de l'augment salarial, amb les bases del conveni vigent en aquell moment.

punt 26: permisos, 3 dies laborables en cas de naixement o defunció, incrementables en un dia més si la distància és de 100 a 300 km i en 2 dies naturals si la distància és de més de 300 km.

punt 27: matrimoni, 14 dies naturals, a salari pactat.

punt 28: roba de treball, dues peces de treball per any.

punt 30: dietes, 700 ptes. per dieta completa i 325 per mitja dieta.

punt 33: absorció, absorció total segons la normativa legal vigent.²⁶

El resum de les principals demandes econòmiques dels treballadors seria el següent:

– 4.500 ptes. netes mensuals d'augment lineal²⁷ per als qui treballaven a prima.

– 4.900 ptes. mensuals per als qui no treballaven a prima.

– 42 hores setmanals.

– Dues pagues extres l'any (una sobre el salari real i l'altra sobre el conveni).

- Garanties de readmissió i anul·lació de sancions.

Enviat el conflicte al laude, el resultat fou el següent:

- 3.995 ptes. netes de sou setmanal per peó.
- 840 ptes. setmanals d'augment lineal per a les altres categories.
- Quan no hi hagués incentius, un 10 % més sobre el salari base i plus de conveni.
- Si hi hagués incentius, un 33 % (unes 1.350 ptes. en el cas dels peons).

58

El laude no satisfieia ni empresaris ni treballadors, per la qual cosa que cal interpretar-lo com un dels elements de tensió que desembocaren en el moviment vaguístic. Podríem dir, tanmateix, que els treballadors presentaren una plataforma tan extensa de reivindicacions, convençuts de la seva força, que com a resposta obtingueren la intransigència creixent de la patronal. A mesura que transcorrien els dies i la vaga era un fet, l'empresariat reaccionà amb el tancament d'empreses com a nova mesura de pressió, fins que les peticions obreres es rebaixaren a quatre punts (considerats irrenunciabls): l'horari setmanal de 42 hores, la readmissió dels acomiadats i les dues propostes d'augment lineal de sou, a les quals es sumà, a mesura que la repressió es feia més intensa, la retirada dels antidisturbis de la ciutat. Finalment, les dissensions internes i l'esgotament després d'una vaga tan llarga i tensa forçaren l'ànim dels metal·lúrgics i es tornà a la feina tot i que persistiren les sancions i represàlies laborals. No s'havia aconseguit la tan predicada unitat sindical ni s'aconseguiria una extensió de la vaga a altres sectors de la producció, tret de tímides col·laboracions solidàries. El que sí que funcionà, però, fou el moviment de sensibilització a la resta de ciutadans,²⁸ amb una presència constant dels obrers en vaga al carrer (vestits de feina i amb adhesius), com també les dones d'obers (actuant en taules petitòries per exemple), i també es feren festivals de solidaritat amb gran èxit de públic (unes 15.000 persones s'aplegaren a Sant Julià el dia 26 de setembre). El conflicte no aconseguí una extensió multisectorial o almenys una extensió en

horitzontal dins del ram del metall (el conflicte gravità excessivament sobre Sabadell, menys sobre la comarca i gens a fora). La difusió pública no funcionà més enllà de la premsa; fins i tot una comissió de treballadors viatjà als estudis de TV de Prado del Rey a Madrid per intentar que s'emetés informació sobre el conflicte del metall vallesà, però tot fou en va i la "censura dolça" del govern Suárez féu el seu efecte. Tampoc no funcionà del tot la fórmula de representació dels treballadors: l'assemblea d'enllaços (que no havien estat escollits per a aquesta situació) tenia una representativitat en ocasions feble i discutida per una part dels treballadors, cosa que es manifestà especialment quan les coses anaven maldades o quan s'havia de convèncer una assemblea general de qüestions delicades. Per tant, els dos grans punts febles dels vaguistes foren l'extensió i l'autoorganització.

Conclusions

Quina fou la dimensió política del conflicte? És evident que des que el conveni va anar a parar a mans dels organismes oficials que dictaren el laude el moviment social es polititzà. Però no sols per aquest motiu, en aquella "tardor calenta" de 1976,²⁹ farcida de multitud d'esclats de protesta política i laboral, qualsevol qüestió que es resolgués mitjançant una vaga no podia ser asèptica pel que fa a politització; hi ajudava la nova legislació aprovada pel govern Suárez en matèria laboral i la necessitat, que el mateix govern tenia, d'aixoplugar-se de la millor manera possible de tots els temporals que li venien al damunt i per guanyar-se una credibilitat per a la projectada Reforma Política (precisament el divendres 8 d'octubre el Ple del Consejo Nacional donà llum verda al projecte). Calia actuar donant-ne una de freda i una de calenta: tan aviat els governants es mostraven preocupats socialment, com enviaven les forces d'ordre públic a reprimir qualsevol manifestació, per evitar ser considerats inoperants com els seus antecessors del govern Arias.

En l'àmbit local, això tingué la seva contrapartida, ja que el governador civil passà d'un paper de mediador i conciliador de les parts a prendre partit clarament pel bàndol empresarial i endegar una dura repressió policial contra els treballadors. Convenia "sanejar" la província de conflictivitat.

Pel que fa a la participació de les forces opositor-
res en els esdeveniments, cal destacar el paper que
tingué el PSUC, que actuava en dos fronts alhora.
D'una part donava suport a la mobilització dels
metal·lúrgics, i fins alguns dels principals dirigents
obrers eren militants d'aquesta formació política; i
alhora iniciava contactes amb la patronal, amb vista
a un previsible joc polític democràtic en l'àmbit
local, en què el PSUC tindria un destacat paper.
Calia, per tant, assegurar-se aliats entre la classe
patronal, sense perdre el suport del món obrer. Hi ha
qui ha parlat del PSUC com a instrumentalitzador de
la vaga en favor dels seus interessos (sobretot l'acu-
saven d'això les organitzacions que estaven més a
l'esquerra), però és evident que a part de les reivin-
dicacions laborals es decidia alhora una prepon-
derància en l'escena política i ciutadana. El PSUC de
Sabadell sabia (o com a mínim intuïa) que s'hi juga-
va molt més que una reivindicació obrera en aquells
moments, i actuà en conseqüència. També s'hi impli-
caren molt a fons les formacions d'extrema esquerra
(LCR, ORTE, PTE, OIC), intentant una participació
en les assemblees, per difondre de pas el seu missat-
ge polític; amb tot, foren sovint contestats pels treba-
lladors, que els veïeren com a elements aliens o dis-
torsionadors a la seva lluita.

Vaga laboral, però també vaga fortament politit-
zada, marcà el pols de la societat sabadellenca de l'è-
poca i deixà un record inesborrable. Significà per als
obrers la fi del miratge de la vaga general com un ins-
trument infal·lible per aconseguir millores en la seva
situació, o per forçar un canvi polític; la constatació
que la unitat sindical s'esvaïa a marxes forçades i que
cada sindicat iniciaria una viatge en solitari amb dife-
rent sort. I, finalment, que les formes de negociació i
el personal que les duria a terme (d'una part i de l'al-
tra) serien d'ara en endavant diferents.

Annex

La Plataforma dels "33 punts" del metall.³⁰

*"A todos los trabajadores del ramo del metal
de Sabadell y comarca:*

*plataforma del convenio colectivo sindical del Ramo
siderometalúrgico elaborado por la comisión elegida
en Asamblea cuyos nombres figuran al final y aprobada
por la Junta de la Unión de Trabajadores y Técnicos"*

1. Readmissió de tots els acomiadats per defensar els interessos dels treballadors
2. 40 hores setmanals amb 8 hores màximes diàries de treball (jornada de dilluns a divendres, ambdós inclosos)
3. Escala mòbil cada 4 mesos més augment de 4 punts sobre l'índex de nivell de cost de la vida
4. Llocs de treball per a tots i, mentre estiguin en atur, carnet d'atur amb el 100 % del sou real
5. 6.000 ptes. de salari mínimes setmanals per a la categoria professional de peó
6. Que els col·legis per als fills dels treballadors siguin pagats per les empreses, mentre no s'aconsegueixi l'ensenyament gratuït
7. L'IRTP a càrrec de les empreses
8. Un mes de vacances, a raó de sou real
9. El 100 % en casos d'accident, malaltia i jubilació, a raó de sou real
10. 10 hores l'any a càrrec de les empreses per poder celebrar assemblees als respectius locals
11. Ajuda per als fills subnormals
12. Ajut d'un 75 % del sou real per als treballadors que compleixin el servei militar i que estiguin casats o amb càrregues familiars
13. Les pagues extraordinàries de 18 de juliol i Nadal, a raó de 30 dies de sou real

59

28 La caixa de resistència, per exemple, va arribar a sumar 5.554.302 pessetes, que la Cooperativa La Sabadellenca s'encarregà de distribuir en forma de vals que servien per adquirir els productes d'ús quotidià més imprescindibles.

29 Entre altres, cal destacar les vagues de professors i de funcionaris de l'Ajuntament a Barcelona, vaga general a Euskadi el 27 de setembre en record dels afusellats un any abans, la mort de l'estudiant Carlos González a Madrid per elements de la ultradreta, la vaga general de correus, les vagues generals de la construcció a la Corunya, Lleó i Burgos, o les vagues estudiantils arreu de l'estat contra la selectivitat i les taxes acadèmiques.

30 Extret de R. CLIVILLÉ, P. FARRAN, P. FONT, M. SERRACANT, *Metal: 30 días de huelga*, op. cit., p. 129-131. Els punts estan catalanitzats. Aquesta plataforma sofrí algunes variacions al llarg de tot el procés, per tant no és estrany trobar-ne diferents versions fins i tot amb alteració de l'ordre o del contingut.

14. Participació dels treballadors en el funcionament i control de l'escola industrial
15. Disponibilitat de sales per a reunions i assemblees en els locals del sindicat
16. Abolició dels contractes eventuais
17. Participació dels treballadors en la implantació de mètodes i temps de treball
18. Control de la seguretat social per part dels treballadors
19. Llibertat de reunió, associació i vaga
20. Llibertat per a la creació d'un sindicat de classe, unitari, democràtic i independent de la patronal, estat i partits polítics
21. Creació d'un economat comarcal dependent del sindicat i controlat pels treballadors
22. Locals sindicals a tots els pobles de la comarca
23. Mitja jornada de treball per a les mares amb fills en període de lactància
24. Premi de 25.000 ptes. a tot treballador quan es retiri per jubilació
25. Per concepte d'antiguitat, un 5 % a raó de salari real per triennis
26. Un 10 % sobre beneficis semestral, a raó de salari real
27. Jubilació als 60 anys amb el 100 % del salari real, d'acord amb el salari provincial i actualització anual dels salaris i les pensions anteriors
28. Que les hores de visita al metge siguin fetes efectives sense límit de temps
29. Tres dies laborables en cas de naixement o defunció de familiars, prorrogables (a negociar) en cas que el punt d'origen fos molt llunyà a la residència de l'interessat
30. Vint dies naturals per matrimoni
31. Dues peces de roba de treball l'any
32. Una residència sanitària local per als treballadors
33. No absorció ni compensació de les millores que puguin pactar-se en conveni³¹

Els 4 punts considerats "plataforma mínima" foren:

1. Readmissió d'acomiadats
2. 42 hores de treball
3. 4.950 pessetes netes setmanals per a la categoria de peó
4. Dues pagues extres anuals: una a raó de sou real i una altra segons el conveni més el 10 %. ●

31 Significa que les millores que s'obtinguessin d'aquesta plataforma no podrien ésser rebaixades per futurs convenis.